

An aerial photograph showing a large area of forest fire. The fire is concentrated in the lower right portion of the image, appearing as a bright, textured white and grey mass. To the left and slightly above the fire, the forest is charred, showing a mix of dark green, yellow, and orange. The rest of the forest is a deep, dark green. The background is a solid black, suggesting a night sky or a dark background.

I DEN
TYSTA NATTEN
STOD TIDEN
STILLA

Roman av
Ingemar Härdelin

ULTIMA ESPERANZA BOOKS

1

Nog hade det blivit ett märkligt möte. I bokhandeln hade de bara börjat prata med varandra efter att han tagit upp en bok hon tappat på golvet. Hon hade lett mot honom på ett ovanligt frimodigt sätt och blicken hade inte väjt för hans när han utan att tänka granskade henne ingående från topp till tå. På något oförklarligt sätt inbjöd hon till det. Hon var sällsynt attraktiv.

Så här djärv brukade han inte vara. Han var en gift, stadgad man utan tankar på kurtiser eller erotiska äventyr. Nu drogs han blixtnsnabbt in i ett nästan magiskt kraftfält som undanröjde alla hans betänkligheter och principer. Hon var helt enkelt oemotståndlig.

Det hade gått så lätt att samtala, precis som om de sedan länge kände varandra. Utan att han tänkte på det gav han mot sin vana komplimanger och skämtade, något hon enbart tycktes road av. Han hade till och med skämtsamt kallat henne för "Midsommarblomster". Det var precis som om han plötsligt gått in i en annan roll som han till varje pris måste fortsätta spela tills pjäsen var över. Det måste vara någonting i kvinnans attityd och framtoning som fick honom att glömma sin vanliga kontroll.

– Det verkar som om det är meningen att vi skall lära känna varandra, sa kvinnan.

– Jag föreslår att vi går och tar en kopp kaffe tillsammans. Jag har dessutom behov av att vila mina ben ett tag. Jag har gått runt hela förmiddagen utan en stunds paus. Följer du med?

Vid det här laget fanns ingen tvekan inom mannen. Ett möte som detta var alldeles för märkligt för att kastas bort. Den första förvåningen hade börjat ersättas av en pirrande känsla av upphetsning. Henne kunde han tala med på ett helt nytt sätt. Han behövde inte vakta på sina repliker som han brukade när det gällde det motsatta

könet. Nu hade han kontroll över sig själv, och vad han än företog sig skulle det kännas naturligt tillsammans med henne.

– Jag heter Solveig, sa kvinnan och stack sin arm under mannens arm. Jag vet ett trevligt ställe alldeles intill här.

– Jag heter Johan, sa han och började skratta, först litet trevande men sedan allt mer tills han måste stanna och hålla sig för magen. Solveig stannade också och tittade först undrande på honom, men sedan började också hon skratta. De stod en lång stund och skrattade tillsammans innan någon av dem kunde säga ett ord.

– Så här roligt har jag inte haft sedan jag fick ny fröken i småskolan, sa Johan när han hämtat sig. Du är en förunderlig person som får mig på strålande humör.

– Jag får väl säga detsamma. Jag förstod direkt att du var en man med humor också. Det är trevligt att prata med dig.

På konditoriet satte de sig i ett hörn. Där kunde de tala utan att bli avlyssnade eftersom inga andra gäster syntes till. Solveig tog av sin stora hatt och tufsade till det ostyriga håret med ena handen. Sedan placerade hon sig på stolen med ljuset bakifrån så att hon kunde se Johans ansikte utan motljus. Johan satte sig snett emot i soffhörnet sedan han först tagit av jackan och lagt sin inköpta bok på bordet.

– Jag vet inte hur det här mötet kom till, sa han när de satt sig. Det är precis som om allt händer utan att jag bestämmer någonting själv. Det är inte likt mig. Jag gillar att ha kontroll över mina handlingar. Men jag vill inte precis påstå att jag känner mig som ett offer.

– Nej, jag har svårt att tänka mig dig som underdånig tjänare. Du är nog en person som är van att bestämma inte bara över dig själv. Har jag rätt?

– Ja, faktiskt. Jag har ett eget företag med mer än femtio anställda. Vi tillverkar bildelar åt Volvo. Men jag är imponerad över din förmåga att se rakt in i människor. Jag törs inte ens gissa vad du sysslar med. Det kan vara allt från mannekäng till konstnär. Du får hjälpa mig.

– Jag har nog det friaste yrket som finns. Jag är en sort som inte

klarar kollektivets anpassningskrav särskilt bra. Jag har alltid haft svårt att ställa mig i ledet och niga snällt. Det är ett arbete där jag verkligen har nytta av min röntgensyn. Jag skriver böcker nämligen, långa romaner om kärlek. Så det ämnet är jag expert på. Det finns ingenting jag inte vet om detta.

Hon skrattade skälmskt. Johan kunde uppfatta en biton i hennes stämma som fick honom att ana en viss ironi i den sista repliken. Det var första gången under deras samtal han måste fundera över innebörden i hennes ord. Hon hade blivit allvarlig och fick plötsligt ett stråk av vemod i sitt ansikte. Men molnet gick snabbt förbi och hon såg på nytt ut som den leende blomsterflickan han mötte i affären.

Johan började berätta om sitt arbete och Solveig lyssnade intresserat. Slutligen reste de sig från bordet. Johan såg på klockan att de suttit på kaféet i mer än två timmar. Han hade talat nästan utan uppehåll den sista timmen. Det hade känts så lätt att prata, och så angeläget på något sätt. Solveig hade lyssnat med stort intresse utan att avbryta. Det uppskattade han mycket just nu. Han var sällan så talför annat än när han kände sig absolut trygg och var bland människor han kände stort förtroende för. Nu var han ivrig att visa vem han var. Varför? Solveig hade han känt i några timmar och redan röjt mer om sin person än vad många av hans anställda och vänner visste efter lång bekantskap. Och så var han ju faktiskt gift. Mycket märkligt!

Ute på gatan kände han plötsligt en stark lyckokänsla välla upp inom sig. Utan att fråga eller ens tänka böjde han sig fram och tryckte en kyss på Solveigs mun. Han tittade sedan skrattande på hennes häpna min och sa:

– Det här måste vara min lyckodag. Jag känner mig gladare än på väldigt länge. På några timmar har du trollat fram den livsglädje jag saknat i många år.

Plötsligt tystnade han. Det hade inte varit meningen att ge någon antydning om sina tidigare svåra upplevelser. På kaféet hade han bara berättat om de alldagliga händelserna på jobbet och om sitt intresse för litteratur. Han hade, kanske omedvetet, valt att inte tala någonting om Barbro och sitt problematiska äktenskap.

Solveig betraktade honom med en min av allvar blandad med något han nästan tolkade som ömhet.

– Jag visste det också, sa hon allvarligt. Jag visste redan när jag fick syn på dig i affären att du var en människa som grundade din klokhet på bitter livserfarenhet. Jag kan läsa sådant på människor, det syns på hela deras kroppsspråk. Och i ögonen förstås. Du har så talande ögon.

Nu var det Johans tur att bli allvarlig. Detta hade han inte väntat sig. Han trodde att han hela tiden gjorde intryck av att vara lättsam och bekymmerslös, kanske med en aning allvar i botten. Dessutom hade han känt sig ovanligt fri och obekymrad tillsammans med Solveig.

– Du är unik, Solveig, sa han. Redan nu känner jag att du är viktig för mig. Du har trollat med mig så att jag inte kan ha några hemligheter för dig. Dessutom vill jag inte ha det heller. Jag har mycket att berätta för dig, om du vill?

– Jag vill väldigt gärna, sa Solveig och stack sin arm under Johans.

– Kom nu så går vi hem till mig och äter en god middag. Du måste vara hungrig efter en så intensiv samvaro tillsammans med mig. Jag har själv en glupande aptit på... Hon stannade och såg skrattande och skälmskt på honom. Johan svarade inte utan böjde sig fram och gav henne ännu en kyss samtidigt som han med båda armarna tryckte henne tätt intill sig. Det var första gången han kände hennes smidiga kropp nära, och hon slog sina armar hårt omkring honom.

Solveigs lägenhet var lika ovanlig som hon själv. Redan i entrén kunde Johan se att det var en personlighet som bodde där. I hallen möttes han av väggar fulla av färgstarka, abstrakta oljemålningar och på golvet glödde en tibetansk äkta matta i varma höstfärger. En sällsam doft nådde omedelbart hans luktsinne, inte stark men klart förnimbar, en doft som han anat från Solveig redan från början av deras möte. Johan var ytterst känslig för dofter. Kanske var det hans mest sensibla sinne som påverkade honom mer än både syn och hörsel. Han kunde känna arrogans och motvilja inför personer som

hade i hans tycke oangenäm utdunstning medan en attraktiv doft fick hans sinnen att öppna sig som en blomma i solen.

Solveig kastade lättsinnigt kappan och hatten ifrån sig på hallens enda möbel, en stol efter ena väggen.

– Kom, sa hon och tog Johan i handen. Du skall känna dig speciell, för hit in får inte vem som helst komma, förstår du. Det här är mitt absolut egna revir som endast mina utvalda får besöka.

Hon förde Johan in i ett litet kök som såg ut som ett Carl Larsson-kök i miniatyr. Allt stämde med Solveigs personlighet som Johan uppfattat henne redan från början. Lätta och luftiga möbler i sommarljusa färger, pyntade med föremål som vittnade om innehavarens ytterst känsliga sinne för helhet och detaljer. En lätt stökighet fanns i rummet vilket bara gav ett levande och mänskligt intryck.

– Hjälp mig med maten så smakar den bättre, sa hon och började plocka fram diverse ingredienser ur kylskåpet. Jag tror att du är en kräsen överlevare också. En sån person som du vill ha livskvalitet även när det gäller mat, inte sant? fortsatte hon och tittade skrattande på Johan.

Johan kände att hon träffade rätt även den här gången. Han var en typisk överlevare, en person som hellre kämpade än resignerade. Han brukade tänka att man bara har två saker att göra i varje enskild situation – att stå kvar och vänta på ödets ingripande eller ta ett steg framåt av egen kraft. Han avskydde att vara passiv. Han hade lärt sig att ta ansvar för sitt liv genom att agera. Han kunde ibland känna förakt för människor som beklagade sig och skyllde saker på andra hela tiden. Han ville inte känna så, men kanske var han innerst inne rädd för att själv betrakta sig som offer när det gick galet i livet. Han ville tro att det mesta som hände i hans liv var styrt och framkallat av honom själv.

De ordnade raskt fram en läcker måltid som dukades på det blåmålade köksbordet. Solveig hämtade en flaska vin ur ett av skåpen.

– Jag tycker den här dagen måste firas, sa hon och gick fram till Johan. Jag tycker precis som du att det är någonting viktigt som har hänt oss. Jag vill äta en förälskelsemåltid tillsammans med dig.

Han fick nästan hjärtat i halsgropen. Vad var det för en underlig

varelse han hade sammanträffat med i dag? Han fattade inte. I morse när han vaknade fanns inte Solveig i hans begreppsvärld, och nu, en halv dag senare, hade hon fyllt honom med en känsla som han aldrig tidigare upplevt. Livet var märkligt, och märkligast var att även Solveig tycktes uppleva detsamma. Hon strålade och såg ut som en solgudinna.

De åt långsamt och eftertänksamt och varken Solveig eller Johan sa många ord under måltiden. Det fanns en nästan högtidlig och förväntansfull stämning i det lilla köket som ingen av dem ville bryta. Efter måltiden hjälptes de åt att diska och stämningen blev mer uppsluppen igen. Johan berättade om sin pappa som alltid slog sönder porslin när han hjälpte till i köket. Hans mamma sa en gång att hon trodde han gjorde det med flit för att slippa vara där alls, men pappan hade svarat att han blev så upphetsad av mammas närvaro och att det var därför han inte kunde hålla kopporna kvar i handen. Det slutade med att de kramade om varandra och skrattade ihop.

Solveig frågade om Johan trodde att han skulle tappa någon kopp i hennes kök och då skrattade de båda och kramade varandra hårt och länge.

Plötsligt blev Johan allvarlig och gjorde sig fri från omfamningen. Han tog ett par steg bakåt och sa med ett uttryck av allvar som fick Solveig att strama till:

– Jag måste gå, Solveig. Jag kan inte förklara varför just nu, men nästa gång vi träffas skall jag berätta. Förlåt mig, jag vet att jag gör dig besviken, men det är omöjligt för mig att stanna längre. Kan vi träffas på lördag klockan sex vid Stadsparken, vid vägen som går in från norra sidan?

Den tvära vändningen hade gjort Solveig stum och hon kände plötsligt en smärtsam förundran och farhågor inom sig. Det var som om förtrollningen hade brutits och hon först nu såg en människa av kött och blod framför sig. Fram till nu hade stämningen mellan dem förtätats, och vid måltiden hade hon nästan känt en slags överklighet i samvaron, som om de befann sig någon annanstans än på jorden och endast svävade tillsammans i ett totalt bekymmersfritt tillstånd. Kanske som man vill föreställa sig att det är i paradiset.

– Jag förstår, sa hon efter en stund. Jag vet ju ingenting om hur din privata tillvaro ser ut just nu. Jag vet så gott som ingenting om dig efter vår korta samvaro. Hur skulle det förresten kunna vara möjligt? Vi har känt varandra bara under en dag.

Hon såg allvarlig och sorgsen ut. Hennes kropp hade med en gång förlorat sin raka hållning och såg nästan ut som en blomma som håller på att vissna. Johan märkte omedelbart förändringen och tog ett par steg fram till Solveig.

– Du skall inte vara ledsen, sa han stilla. Det finns saker i min tillvaro som är ganska komplicerade och som kräver min närvaro just nu. Men problem är ju till för att övervinnas, inte sant? Du sa ju själv att jag är en överlevare och då måste jag också motsvara dina förväntningar på den punkten. Jag skall berätta för dig på lördag, för jag får väl träffa dig då?

Solveig slog armarna om honom och han kände hennes slanka, smidiga kropp tätt intill sig. Utan ett ord visste båda att det måste bli en fortsättning dem emellan. Just nu behövdes inga ord. Han kysste henne innerligt en lång stund och kände hur hennes kropp återfick sin naturliga resning och spänst.

Utan ett ord och utan att vända sig om lämnade han rummet och stängde dörren efter sig.

Varför hade han inte talat om att han var gift? Ringen hade han inte på sig eftersom han alltid tog den av fingret varje dag när han kom till jobbet. Nu hade han glömt att sätta tillbaka den igen. Varför?

2

När Johan kom hem var han full av tankar och känslor. Den här dagen hade ramlat ner som en ödets outgrundliga triumf framför han fötter. Han var omtumlad av flera skäl. Detta skedde just när hans tillvaro var som mest komplicerad. Han funderade över vilket ansvar han själv hade i händelseförloppet. Allt hade gått så fort, och det kändes som om allt skedde utan hans eget medvetna ställningstagande. Helt plötsligt hade han befunnit sig i en fullständigt oplanerad och oförutsedd situation där han själv kom att spela huvudrollen och i allra högsta grad påverka händelseutvecklingen. Det liknade inget han tidigare upplevt.

Naturligtvis måste jag innerst inne ha velat det som skedde, tänkte han. Annars hade jag aldrig gått vidare utan avslutat hela farsen med en nykter kommentar, och sedan hade allt varit som vanligt igen. Men hur är det möjligt att jag med öppna ögon ger mig in på detta äventyr tillsammans med en främmande kvinna när jag sitter så stadigt fast i mitt äktenskap med Barbro? Är det verkligen så att jag längst inne i mig själv längtar till en annan kvinna fast jag medvetet inte skulle erkänna det? Är det bara så att jag skyller på omständigheterna för att slippa ansvaret, att det hela gick så fort att jag aldrig hann tänka?

Han var inte nöjd med den slutsatsen utan grubblade bekymrat vidare. Hade han i botten av sin själ en längtan till en annan kvinna därför att han ville uppleva någonting annat i sitt samliv med en kvinna? Var något i hans förhållande till Barbro inte som det skulle på djupet?

Sådana tankar hade aldrig existerat i hans sinnevärld tidigare. Hans förhållande till Barbro hade aldrig blivit ifrågasatt, trots det tragiska som hände med henne för några månader sedan. Han hade

alltid sett det som en självklarhet att de skulle leva tillsammans livet igenom. Det var ett beslut han tog den gången han bestämde sig för Barbro. Visst hade det blivit stormigt och pressande många gånger, men ett beslut är ett beslut. Så vuxen var han i alla fall att han visste att livet inte alltid var en dans på rosor.

Han var skakad i sina grundvalar. Mötet med Solveig hade på en dag utvecklats till mycket mer än ett pikant äventyr som sätter krydda på en grå vardag. Hon hade redan blivit viktig för honom, viktig på ett oroande och sårbart sätt. Det gjorde ont att tänka på henne. Han kände hur åtrån brände i bröstet och blev klart medveten om att han längtade efter hennes kropp. Det var som om hon för hans inre blick stod naken framför honom med solen spelande i sitt lockiga hår, som om hon sträckte ut sina armar efter honom och drog honom till sig. Han uthärdade nästan inte denna bild. Hans längtan tog eld och plötsligt förstod han att han var ohjälpligt förälskad i Solveig och att han mer än allt annat ville träffa henne igen.

Han började gå runt i den tomma villan, fram och tillbaka. Som en robot vandrade han bland alla sina invanda föremål en lång stund utan att vara medveten om var han befann sig och vad han skulle göra härnäst. Han varken såg eller hörde. Det var fortfarande ljusst ute eftersom det var sommar och han hade ingen aning om hur mycket klockan var.

Plötsligt kände han sig fruktansvärt trött. Han blev medveten om att det var sent på kvällen och att arbetet väntade nästa morgon. Arbetet, ja! Det var stora problem han måste lösa nästa dag. Det borde han tänkt på tidigare i stället för att löpa iväg med en främmande kvinna. Nu fanns det ingen chans att förbereda detta. Det enda han ville nu var att sova, länge och tungt. Särskilt länge kunde det dock inte bli eftersom klockan skulle ringa redan om sex timmar.

Sömnen blev orolig. I drömmen mötte han Barbro som bara tittade på honom med stora ögon utan att säga någonting. Hon förlorade sakta sina ben, sedan underkroppen och därefter upplöstes hon och han befann sig i en fängelsecell alldeles naken och kände att han höll på att frysa till is på det kalla cementgolvet. Han vaknade med en frossbrytning och såg att täcket låg på golvet.

På morgonen var han matt i hela kroppen och det var nästan omöjligt för honom att komma ur sängen. Han frös fortfarande och upptäckte att fönstret stod på vid gavel i sovrummet. Det måste han ha öppnat för att vädra i går kväll men glömt att sätta fast det som han brukade med en springa öppen. Det var kallt ute för att vara juni. Den här sommaren hade inte börjat bra när det gällde vädret, kallt och blåsigt hade det varit nästan hela våren. Men gårdagen var ett undantag. Då sken och värmden solen som den inte gjort på veckor, eller var det inbillning? Var det hans upplevelser med Solveig som fått honom att uppfatta vädret som skönt och sommarlikt? Han visste faktiskt inte hur det var med den saken och det bekymrade honom inte heller. Just nu gällde det att överleva den här dagen i första hand. Han kände sig eländig.

Hela dagen gick han omkring som en robot. När kvällen kom visste han knappast vad han sagt eller gjort, men på något sätt hade allt fungerat utan att någon incident inträffade. Märkligt egentligen, tänkte han. Hur är det möjligt att utföra ett krävande arbete och lösa komplicerade problem när själen inte är med? Så stark tycks vår överlevnads- och anpassningsinstinkt till den yttre verkligheten vara i våra liv att vi tvingas fungera. Hur mår alla människor runt omkring mig egentligen, alla som jag träffar med ständigt leende nunor varje dag på mitt jobb? Mår de lika dåligt som jag gör nu?

Han orkade inte fundera vidare på den saken. Nu måste han besöka Barbro på sjukhuset som han lovat. Hur skulle han klara det? Inom sig hade han hela tiden bilden av Solveigs leende ansikte. Vad han än sysslade med under dagen var hon ständigt närvarande som en magnetisk kraft inom honom, en kraft som bara drog åt ett enda håll. Det kändes som om allt annat i hans liv hade förlorat betydelse, som om det enda viktiga var att möta Solveig och förenas med henne.

Han satte sig i bilen och körde sakta den kända vägen mot sjukhuset. Det var ungefär tjugo minuters färd i vanliga fall, men den här gången ville han att det skulle ta så lång tid som möjligt. Hur skulle han klara det här besöket? Skulle Barbro märka något på honom? Hon hade stark intuition, det visste han efter alla år med henne. Det gick aldrig att spela annat än rent spel med henne, något han alltid

uppskattat mycket. Han skulle inte kunna leva med en kvinna som var okänslig för nyanser och skiftningar i samvaron.

Vid sjukhusets entré köpte han en vacker bukett rosor med precis den orangeröda nyans han visste att Barbro tyckte om. Hans första impuls var att köpa en extra stor bukett men då slog honom genast tanken att Barbro skulle uppfatta det som att han hade dåligt samvete och ville dölja någonting. Han kände sig usel. Sådana tankar hade aldrig farit genom hans huvud tidigare. Han hade helt enkelt aldrig haft någonting att dölja i förhållandet med Barbro.

När han steg in i salen såg han genast att Barbro sov. Det hade aldrig hänt förut. Hon brukade alltid ivrigt vänta på honom och hälsa med ett leende, förväntansfullt ansikte. Var han sen? Knappast, fem minuter möjligen. Det måste vara någonting annat. Han blev orolig och gick försiktigt fram till sängen. De var ensamma i den lilla salen. Barbro låg på enskilt rum eftersom hon besvärades av andra människor när hon skulle sova.

En stund väntade han rådvill att något skulle hända. Sedan såg han sig omkring och hittade en vas till rosorna. Han satte den på sängbordet, hämtade en stol som han placerade bredvid sängen och fortsatte vänta. Tiden stod stilla i rummet. Inom sig såg han Solveigs leende ansikte och han försjönk i tankar.

Han spratt till när han hörde Barbros röst alldeles intill sig. I tankarna befann han sig i Solveigs sovrum där Solveig naken log mot honom från sin säng. Synen var så verklig och eggande att uppvaknandet i sjukrummet blev som en elektrisk stöt.

– Hur är det, Johan? hörde han som från en annan värld. Du ser så trött och frånvarande ut. Har du haft det jobbigt på ditt arbete? Berätta!

Johan stirrade på Barbro och kände hur totalt han tappat kontrollen över sina anletsdrag. Något pokeransikte var han inte utrustad med i vanliga fall heller, men den här gången måste han ha sett fullständigt överrumplad ut.

– Oj, jag måste ha nickat till ett tag, sa han och försökte forma sitt ansikte till en oskyldig min.

– Du har alldeles rätt i att jag är trött. Det har varit så förbaskat

motigt på jobbet den sista tiden. Folk är missnöjda med den nya basen, Olle, du vet, och det är ju min sak att få ordning på den saken. Men det är inte lätt. Olle har svårt att tåla kritik och han försvarar sig mot allt som riktas mot honom. Han saknar självdistans och tror att alla problem som uppstår är andras fel. Man måste vara superpsykologisk om man skall komma någonstans med honom. Men strunt i det. Hur mår du i dag, älskling? Du sov så gott när jag kom in att jag inte hade hjärta att väcka dig.

Inom honom vibrerade hela kroppen av spänning. Han kände hur ihålig och konstlad rösten lät och började gå omkring i rummet för att det inte skulle märkas att han var upprörd. Han tog vasen med rosorna från sängbordet och höll den framför sin fru. Barbros hade svårt att vrida huvudet utan att känna smärta fortfarande, fast det var så länge sedan olyckan hände

– Titta, så vackra rosor jag hittade i dag till dig, sa han så obesvärat han kunde. Precis din favoritfärg. Snart kommer våra egna rosor igång och då kan jag plocka bland dem och ge dig. Det är någonting visst med egna rosor, inte sant, älskling?

Han tystnade och försökte bemästra den situation han befann sig i. Han sökte Barbros ögon. Hon tittade undrande på honom och log ett försiktigt leende.

– Du är alltid så rar, Johan, sa hon stilla. Du vet vilka rosor jag tycker bäst om och du vet vilka ord jag vill höra. Jag önskar att jag vore frisk och fick leva ett normalt liv med dig. Det är så svårt ibland att acceptera min situation fast jag försöker vara duktig och tänka positivt. Men jag orkar inte alltid vara duktig. Det gör alldeles för ont inombords för det.

Hon tystnade och Johan såg att hon kämpade med gråten. Hon tycktes inte ha märkt någonting särskilt med honom, i varje fall visade hon ingenting som tydde på det. En våg av ömhet och förtvivlan vällde upp inom honom. Barbros soliga och lätta sinne hade han alltid varit tacksam och lycklig över, men de gånger hon var ledsen, irriterad eller visade sorg och smärta blev han förtvivlad. Det kändes som om orsaken var hans, att det var någonting hos honom som framkallat dessa känslor. Detta faktum kunde göra honom

vred inombords när han tänkte över vad som faktiskt hänt. Hur många gånger hade han inte trampat ner eller förnekat sina egna känslor när Barbro verkade missnöjd eller irriterad? Ingenting blev då viktigare för honom än att återställa Barbros sinnesfrid. För det mesta lyckades han inte vilket gjorde honom stingslig och aggressiv. Det kändes som om han blev angripen och måste försvara sig. Då var det lätt att bli ironisk och sarkastisk vilket naturligtvis inte förbättrade situationen. Detta hade så småningom utvecklats till ett beteendemönster som måste ha en bestämd gång. Han kunde driva utvecklingen vidare tills en urladdning var oundviklig och de drabbade samman i ett våldsamt uppträde.

Det hela slutade oftast med att Johan kände en förlamande trötthet och drog sig undan som en hund som måste slicka sina sår. Barbro brukade reagera på ett annat sätt. Hon blev oftast överdrivet uppmärksam och nästan inställsam mot Johan. Det var som om det var hennes tur att ta på sig hela ansvaret för det som hänt och att inget var viktigare än att återfå hans gunst. Vid dessa tillfällen kunde han känna ömsom en svag skamkänsla och ömsom en smula njutning över att åter vara huvudpersonen.

– Johan, hörde han Barbros röst som från ett annat rum. Du verkar så frånvarande i dag. Det är ingenting annat, säg, som du inte har berättat? Jag förstår att du måste ha en massa saker för dig när du är alldeles själv, du har väl inte gjort något dumt, Johan?

Han studsade till vid de sista orden. Det var som om han på en mörk stig helt plötsligt fått en ficklampa rakt i ansiktet.

– Något dumt? Vad menar du med det? Varför skulle jag göra någonting dumt? Förklara vad du menar!

Han stötte ut orden samtidigt som rösten blev spänd och hård. Så här reagerade han alltid i trängda situationer och han var sorgligt medveten om sin oförmåga att hålla huvudet kallt när det började brännas. Det blev ofta en början till renodlad aggressivitet som följdriktigt resulterade i gräl. Han knöt nävarna i en viljeansträngning att inte tappa kontrollen över utvecklingen. Ingenting kunde vara värre än ett gräl just nu.

Barbro försökte fånga hans blick men Johan hade rest sig och börjat gå oroligt omkring i rummet. I den här situationen behövdes hela hans vältalighetspotential och den kunde han bäst utnyttja om han var rörlig och fri från ögonkontakt..

– Johan, sa Barbro med en röst som han tolkade som lugn och behärskad. Jag menade inget illa. Det är klart att jag inte tror att du gjort något otillåtet eller så, men jag tänkte att det kanske hänt något som försatt dig i en svår situation. I svåra situationer gör man ju inte alltid de klokaste handlingarna, eller hur? Kom och sätt dig hos mig, Johan, och berätta. Jag känner på mig att det är någonting du inte har fått fram.

Johan gick några varv ytterligare i rummet innan han förmådde sig att hörsamma hustruns vädjan. Han satte sig försiktigt på sängkanten med ryggen något vänd mot Barbro. På det sättet kunde han tala till henne utan att behöva se henne i ansiktet hela tiden.

– Jag är inte riktigt i balans som du hör, sa han efter en stund när hjärtklappningen dämpats en smula. Visst råkar man in i svåra situationer ibland, det skall då gudarna veta. Jag har ju berättat för dig om Olle, men det är som det alltid brukar vara. Visst är det jobbigt för det mesta men det är en del av min arbetssituation. Sådana problem är till för att lösas. Jag tycker nog att jag för det mesta lyckas ganska bra med det om jag får säga det själv.

Han tystnade och försökte samla tankarna. Han visste att det inte skulle vara möjligt att slingra sig bort från den egentliga frågan, den som han inte kunde eller ville besvara. Det gick runt i hans huvud. Han kände Barbros granskande blickar från sidan men hon sa ingenting. Han hade några sekunders betänketid att hitta ett tillfredsställande svar. Hela hans viljeansträngning koncentrerades på att behärska sitt kroppsspråk. Det var alltid genom sitt lättolkade kroppsspråk han blev avslöjad, det vill säga i sådana situationer när han försökte dölja sina äkta känslor.

– Barbro, hörde han sig själv säga med grumlig röst. Jag träffade en gammal klasskamrat härom dagen ute på stan. Han hade problem, förstår du. Det är det jag grunnar på. Jag lovade att inte berätta för någon. Du får inte pressa mig på den punkten. Det är en hederssak

att inte avslöja förtroenden från sina vänner, inte sant?

Han tystnade igen och vände sig försiktigt mot hustrun för att fånga upp hennes reaktion. Barbro såg allvarlig och undrande ut men sa ingenting. Han uttolkade skymten av ett leende men gissade att hon var tvivlande till hans förklaring. Han kände hur försvarsdriften på nytt började pumpa upp hans sinnesstämning men beslöt hålla sig helt lugn inför vad hon än skulle säga. Den här förklaringen måste hon godkänna. Ingen hustru i världen kan kräva av sin man att han skall avslöja ett hemligt förtroende.

– Naturligtvis skall du inte göra det, svarade hon efter ett ögonblicks paus och Johan kunde uppfatta ett stänk av resignation i hennes röst.

– Du har ingen skyldighet att berätta dina hemligheter för mig. Jag kände mig bara så orolig, att du gick och bar på någonting jag borde få veta, något som gällde oss eller dig själv och som du inte mätte bra av att bära på alldeles ensam. Men det är inte min sak att pressa ur dig något som du själv inte vill berätta. I ett bra förhållande tar man inte till sådana metoder, eller hur, Johan? Vi har ju ett bra förhållande, kanske bättre än de flesta efter så många års äktenskap. Förlåt, Johan, om jag sårade dig. Du är en underbar man och jag älskar dig gränslöst. Utan dig vore livet inte värt att leva.

Hon tystnade igen och Johan kände på nytt hur ömheten började fylla honom. Samtidigt såg han plötsligt Solveigs bild knivskarpt framför sig och för första gången vällde inom honom upp en insikt om hur oerhört komplicerad hans tillvaro hade blivit. Han kände att han inte längre kunde stanna i rummet hos Barbro. Han måste snabbt ut i friska luften. Bröstet började sprängas av längtan efter Solveig och han reste sig från sängkanten och vände sig mot sin fru.

– Jag måste gå nu, sa han och böjde sig fram och gav henne en snabb smekning på kinden. Jag kommer i morgon igen som vanligt. Ta det lugnt. Det är ingen större fara med mig. Ont krut förgås inte så lätt som du vet.

Han försökte le åt sitt ansträngda skämt. Barbro tittade allvarligt på honom.

– Jag förstår att du vill hem till dina intressen, Johan, sa hon efter